

Nema stručnjaka , koji bi sa pouzdanjem tvrdio da je neka padina potpuno sigurna od lavine. Izuzetak su blage padine, i one sa utabanim, ustaljenim ili uležanim snegom - firnom. Lavina je moguća već na padinama strmijim do 25 stepeni. Najveći broj nesreća usled lavine dogodio se na padinama nagiba između 30 i 35 stepeni. Posebno su opasne istočne padine. Statistika govori da se na njima, usled lavine, dogodi 63% nesreća.

Prepoznavanje

Teškoca je u tome što je potrebno se skloniti se od lavine upravo padinom koja joj je najviše izložena. Najlepši skijaški tereni su upravo na lavinoznim padinama. Osnovno pravilo samozaštite je: posmatrati , posmatrati , posmatrati !!! Važan pokazatelj je činjenica da lavina ima tamo gde postoje ostaci ranijih lavina . Dakle , pogledajte gde su tragovi prethodnih lavina i procenite koliko je od tada prošlo vremena.

Drugi znaci opasnosti :

Naduvan sneg (nanos):

Najveći broj nesreća se dogodio za vreme padanja snega ili neposredno po prestanku zbog pločastih nanosa snega, koje je naneo vetar. Posle padanja snega, ili posle vetrenih nanosa zaobilazite one padine na kojima je novi sneg. Naduvani sneg se prepoznaje po obliku nanosa ili po boji, a još bolje ako ga gazite ! Za opasnost od lavina u nanosima postoji prost test : pođite 2-3 metra uz strmu padinu sa nanosima . Zgazite u nju postrance . Ako primetite pojavu snežnih pukotina u nanosu iznad ili ispod vas , budite sigurni da je opasno.

Dubinski ploveći (tekući) sneg - srež :

Pri niskim temperaturama i vedrom vremenu , u snežnom pokrivaču pojavljuje se temperaturni gradijent . Tada nastaju pojave zbog kojih se sneg raslojava , pojedini slojevi ili ceo pokrivač postaje krhak , a veza između kristala popušta . Takav sneg zovemo tekućim ili plovnim . Prepoznajete ga po tome što se “suv” sneg rasipa po padini kao zrnca šećera u kristalu . Pločasti sneg, ili delovi slojeva koji se nađu na površinama krhkog plovnog snega , lako se otkine i liotkliza . Lavine dubinskog plovećeg snega su česta pojava za vreme hladnih zima sa malo snega.

Mokar sneg:

Usled ojuženosti, fena, kiše i sunčevog zračenja sneg se lako i brzo nakvasi i oteža, tada se počnu otkidati lavine mokrog ili vlažnog snega. Pažljivim posmatranjem, bez problema otkrivete kakva je vlažnost snežnog pokrivača.

Oprema :

Ko se danas upušta u skijanje po dubokom snegu van skijaških staza i na lavinoznom terenu bez odgovarajuće opreme i sam, krajnje je neodgovoran. Pod osnovnom opremom za lavinu podrazumeva se lavinski javljač, lavinska sonda, i snežna lopata sa meračem klizanja. Jednom kad vas zahvati lavina, gajke skijaških štapova će vam se zaplesti oko zglobova, masa snega koji se kliza i kotrlja će vas vući u dolinu, a ako pri tom imate "lovce", skije će vam biti kao sidra vezane za noge. Iskusnijeg turno skijaša prepoznajete po tome što nije sam, sigurno skija u celcu, izvlači ruke iz gurtne na štapovima, otkaçi lovce sa nogu, ima pri sebi uključeni lavinski javljač (postavljanu na odašiljač), a u rancu lavinsku lopatu i sondu.

Dalje od lavinskih područja! Zaobilazite padine koje su vam iole sumnjive. Primećujte znake koji vam govore o vrsti snega i mogućnosti pojave lavina. Probajte sneg i padinu štapom. Ako primetite naizmenicnost tvrdih i mekih slojeva na površini, i pri tom je tvrdi sloj na mekoj podlozi i obrnuto, odustanite.

Na strmim padinama vozite pojedinačno.

Kada nije moguće uočiti bilo koji znak opasnosti odlučujete se na uživanje u skijanju van ski staza, na slobodnom i neobezbeđenom terenu, i po svežem i dubokom pršicu. Razumljivo je da, pri tom, ne smete zaboraviti da je vaša procena opasnosti mogla biti netačna.

Razumni skijaši se na ovakvim terenima i uslovima ne skijaju u grupi istovremeno. Skijajte, uživajte, ali pojedinačno, jedan za drugim, od jednog do drugog sigurnog odmorišta.

Ako vas zahvati lavina :

Zapamtite da je malo verovatno da ćete se spasiti spustom (bežanjem) .

Ta mogućnost je malo verovatnija pre nego što vas lavina zahvati. Zato , čim primetite pomeranje snežnog pokrivača ili primetite da vas sneg pod vama nosi , ako ste vešt skijaš, pokušajte da poravnate skije i spustite se , po lavini , izvan nje .

Ako padnete :

Borite se sa lavinom! Odupirite se da vas ne povuce unutar sebe! Kad primetite da se brzina lavine smanjuje stavite ruke ispred lica.

Ako vas je lavina uvukla i vaši pokušaji da izronite nisu bili uspešni nemojte ponavljati iste pokrete. Time samo nepotrebno trošite snagu i vazduh.

Da bi ste preživeli mora biti ispunjeno nekoliko uslova:

Nemate povredu koja je opasna po život (što je prilično čest slučaj)

Morate imati dovoljno prostora i vazduha za disanje . To postizete postavljanjem ruku ispred lica . Ovo je nemoguće uraditi ako su vam gurtne od štapova na rukama.

Drugovi koji su sa vama su vični i uvežbani za spasavanje iz lavina. Uslov za uspeh je postojanje lavinskih javljača (uključenih i postavljanih na odašiljanje) , lavinskih sonde i lopata za sneg . Ako ne uspe brza drugarska pomoć , uspeće brzo javljanje i akcija GSS.

Vičite i dozivajte upomoć samo ako osetite da su spasioci ili drugari iznad vas.

Spasavanje iz lavina

Samo trenutna drugarska pomoć , koja mora biti uspešna u nekoliko minuta , povećava izgleda za izbavljenje i život unesrećenog.

Ovo se spasavanje odnosi na vas i vaše drugare sa kojima skijate po neobezbeđenim i lavinoznim terenima.

Prilikom spasavanja razmišljajte da ste na lavinoznom terenu , te da može krenuti nova lavina . Ako lavina zatrpa i vas više nema pomoći ni vama ni vašem drugaru . Postavite osmatrača i precizirajte pravac bega .

Zapamtite mesto na kome je nestao vaš drugar . Ako ste to mesto zapamtili , odmah počnite da tražite površinske znake (kapa , rukavice , komadi opreme ...) i pretražujte lavinskim javljačem .

Rukovanje lavinskim javljačem i njegovo korišćenje mora vam biti poznato.

1. Javljač se uključi na “ prijem ”
2. Javljač se lagano pomera levo , desno i unazad i traži se pravac i smer rastuće jačine prijemnog signala.
3. Povremeno se javljač pomera gore - dole da bi se eliminisala pogrešna očitavanja .
4. Detaljno traženje tik nad tlom u dva ukrštena pravca i četiri smer
5. Lavinskom sondom se određuje ležište zatrpanog.

Ako nemate lavinske javljače traženje povređenog je znatno sporije . Vrši se “ cešljanje ” terena lavinskim sondama . Sondira se sondama i štapovima sa kojih se skinu krplice.

Još nekoliko brzih uputstava:

- Budite svesni svog instinkta i predosecaja . Verujte mu . Ne idite na padine kojima ne verujete .
- Nikada nemojte ići na zahtevne i opasne terene bez lavinskih javljača, sondi i lopata .
- Pre nego što napustite uređeno skijalište i upustite se u terensko skijanje , uključite lavinski javljač , postavite ga na predaju i proverite da li radi .
- Ruke izvucite iz gurti na štapovima i otkopčajte lovce za skije .
- Na padinama preko 25% nagiba skijajte pojedinačno , jedan za drugim , od jednog do drugog sigurnog odmorišta.
- Poslušajte savete , idite sa gorskim vodičima , instruktorom skijanja ili ski učiteljom